

- 110 queritur, de for. comp. & Novarius in praxi, set. 2. quæst. 43.
- 111 Limita octavo, ut miserabilis non gaudet privilegio electionis fori in causis feudalibus. Hanc limitationem expressè docuit Baldus paulo ante relatus, exemplum adducens de causa feudalì, Andri de Isernia in d. constit. *statutus*, prope medium, vers. item quid si pupilli, Affl. ibi n. 33. Follerius n. 113. Tapia n. 17. idem Affl. d. decif. 257. num. 2. & 3. & ad eam Ursillus num. 4. Trenacrinquius lib. 2. variarum, tit. de citationibus, resolut. 2. num. 21. Jo. Ant. de Nigris in d. cap. quod decretatum, num. 10. Menochius d. casu. 66. num. 41. Borellus de regis cathol. prestant. cap. 62. num. 58. Hec limitatio procedit ex eodem fundamento, quo precedens: nam de causa feudalì non cognoscunt Judices ordinarii, neque in ea sunt legiti, & competentes: imo de jure feudorum de controversia feudi cognoscunt patres Curiae, ut in cap. 1. de controversia feudi, apud pares terminanda, & in capit. 1. an apud Judicem, vel Curiam Domini, queſtio feudi debeat terminari, & multos de hac re tractantes refert Scaccia de appellacionibus, q. 8. num. 12. vers. ceterum, & cum istis feudorum consuetudinibus convenit de jure Neapolitano antiquiori, consti. ut universis, de servando indemnitatē Comitibus, l. 1. rub. 45. ubi vide Iserniam, & Affl. num. 1. 2. 5. & 8. & per tot. & cap. Rega, item statutum, quod si Comites, 113. & ibi Schaffianus de Neapolis, & Joapn. Ant. de Nigris. Hodie vero in hoc Regno Neapolitano sine difficultate recepta est hac limitatio; ejus enim jure ad ordinarios inferiores non pertinet cognitione causarum feudalium, sed dumtaxat ad Magnam Curiam Vicariæ, ut discernitur in d. constit. statutum, & in constit. justitiarii romanorum, de offic. iuris iurati, & iure noviori ad Sacrum Consilium, iuxta pragmat. 3. de offic. Sac. Reg. Consil. & ad Regiam Cameram Summaria in quibusdam casibus, ut in pragmat. 62. cap. 10. & 11. de offic. Procurat. Cesari. notavit Follerius in d. constit. statutum, num. 6. Borellus de regis cathol. prestant. d. cap. 62. numer. 20. & seqq. collega noster Scipio Rovitus in d. pragmat. 3. ex numer. 1. & in d. pragmat. 62. num. 4. Galluppus in praxi Sac. Reg. Consil. par. 2. cap. 6. numer. 73; quoniam vero incidimus in d. cap. Regni, item statutum, quod si Comites, 113. quo statuebatur, ut de causis Baronum solum cognoscerent compares; non est obliuiscendum, quod notavit Jo. Francisc. de Ponte de poreſtar. Proter. tit. 7. §. 7. ex num. 4. nempe antiquas Regni constitutiones in defunctuūm abisse, & iam iure, & consuetudinibus novis in Magn. Cur. & Sac. Consil. cognosci de omnibus causis omnium Baronum, & Curialium, & D. Reg. Tapia *Senatus supremi*, decif. 24. num. 8. notat judicium parum recessisse ab aula. Illud verissimum est, quod si in aliquo Regno observaretur, ut de causis feudalibus cognoscerent indistincte Judices ordinarii, in eo non procederer hac limitatio, ut miserabiles in causa feudi non gaudent privilegio electionis fori; ut animadvertit Menoch. d. casu. 66. num. 41.
- 114 Limita nono, & ultimo predictam septimam conclusionem, ut miserabiles non gaudent privilegio electionis fori, in causis, ubi agitur de reddendis rationibus. Hec limitatio colligit ex duabus precedentibus, quia rationes ibi sunt readenda, ubi administratio gesta est, l. 1. & 2. ubi de ratio in agi opere, ubi Barrol. Alberic. Bald. Angel. Salicet. Fulgos. Paul. notant, & communiter Doctores in l. bares absens, 19. si quis tutelam, ff. de jud. imo & eo remittendum esse, qui rationem redditurus est, sive publicam, sive privatam adversus ordinarias juris regulas diximus supra, quaest. 4. num. 168. cum sequentib. Hanc limitationem tradit Escobar de ratio in agi, cap. 7. ex num. 56, qui tamē eam sublimat, & ea adhibito temperamento poterit in praxi servari; sequitur Gratian. dec. 180. in additione, num. 6. Paschalis de viribus patr. potest. par. 2. cap. 2. num. 109. Novarius in praxi, set. 2. q. 17. Haec enim de foro miserabilium.
- SUMMA SECTIONIS OCTAVE.
- 115 Neapolitani gaudent foro privilegiato, ut convenienter, & convenienter, & civiliter, & criminally apud tribunalia Neapolitana, quod vulgo dicuntur, trahunt, & non trahuntur, & non translocantur.
- 116 Civilitas Neapolitana quomodo acquiratur.
- 117 Eodem privilegio gaudent institutores, & negotiorum gestores Neapolitanorum, cum agitur de negotiis pro eis gestis.

691 Item

- 692 Item Curia Sicla.
- 693 Item tribunal Baligae.
- 694 Item Doctorum Neapolitanorum.
- 695 Item Consilium nationis Raguseorum.
- 696 Tandem forus Baronum.
- 697 Baronii eo, quod Baronii sunt, non sunt censendi Cives Neapolitani.

SECTIO OCTAVA.

De foro Neapolitanorum.

In gratiam hujus nobilissime, & celeberrima Civitatis Neapolitanæ, & eius civium, in qua, & apud quos nunc habitamus, decrevimus adjungere aliqua de foro privilegiato Neapolitanorum, quoniam & specter directo ad tractationem, quam prosequimur, & videri possumus non referre quam possumus gratiam benevolentia eorum, qui nos in suam communem gratiam huc adventantes admirerunt, si eorum privilegia cum feso calamo offerunt celebranda, & per exteris nationes divulganda, quod nisi cōvenientibus oculis fieri non posset, prætermitteremus.

698 Octava conclusio. Cives Neapolitani gaudent foro privilegiato, ut tam in civilibus, quam in criminalibus actores, sive rei convenire possint, & convenienti debant apud Judices Neapolitanos; & in foro Neapolitano, videlicet, aut in Magna Curia Vicaria, aut in Sacro Regio consilio, quod vulgo dicitur, trahunt, & non trahuntur, id est reos trahunt ad suum forum, & rei non trahuntur ad extraneum, etiam ex delegatione regia, ad eum modum, quo solent illi, quibus conceduntur Judices conservatores. Sic statutur in ritu 301. & in capitulis gratiarum concessarum universitatibus Civitatis Neapolitanæ per Regem Ferdinandum primum, anno 1459. in libro privilegiorum, fol. 10. & in capitulis ejusdem Regis anni 1462. in cap. ultimo ejusdem libri, fol. 13. & in privilegio ejusdem anno 1466. ejusdem libri, fol. 14. & in capitulis gratiarum concessarum universitatibus Civitatis Neapolitanæ ab eodem Regno anno 1476. capitulo, 1. ejusdem libri, fol. 16. & in capitulis Regis catholici expeditis Segovia anno 1505. cap. 53. ejusdem libri, fol. 45. quem ritum, & privilegia sepiissime in Sac. Consilio vidimus observari. Notar Caravita in predicto ritu 301. num. 5. Grammaticus decif. 87. in principio, Capycius decif. 59. numer. 1. Francis decif. 382. num. 3. & decif. 415. & ad eas addentes, Ursillus ad Affl. decif. 41. num. 9. & decif. 133. num. 8. Jo. Anton. de Nigris in cap. Regn. pridem, 4. num. 19. Anna singular. 401. Tapia lib. 3. juris Neapolit. rubr. 6. in pragm. 1. ubi de delicto quis debeat conveniri, collega noster Scipio Rovitus in pragmat. 5. num. 3. cod. 17. Capiblanicus in pragmat. 8. par. 1. num. 343. & par. 2. num. 132. de Baronibus, Muscatellus in praxi, lib. 1. p. 2. gloss. competentes, num. 74. & 76. Marcellus Cala de mod. articul. §. 1. gl. 1. num. 93. Riccius collect. 38. & 424. Tartaglia in praxi Magn. Cur. Vicaria, causarum civilium, cap. 2. num. 23. Galluppus in praxi, par. 2. cap. 6. ex num. 61. Novarius in d. praxi, set. 2. quæst. 38. ex num. 1. & ad pragmat. Regn. Neapol. collect. 223. num. 31. & collect. 225. ex num. 6.

699 Quibus vero modis civilitas Neapolitana acquiratur ad effectum gaudent hoc, & ceteris privilegiis concessis civibus Neapolitanis, quæ multa sunt, nihil novi hic occurrit addendum ad ea, quæ diximus de acquirenda civilitate in genere supra, qu. 2. ex n. 76. ex quibus constat civilitatem acquiri per nativitatem in loco paterni domicili, per incolatum, seu domicilium, per concessionem, aut privilegium; præter quænum quod in pragm. 1. de immunitatib. Neap. statutum, ut exteri, qui Neapolit. venerint ad contrahendum domicilium, si uxorem duxerint Neapolitanam, & in ea civitate domum emerint, aut rediscaverint, reputantur, & trahentur, ut cives originarii, & gaudent omnibus immunitatibus civium originariorum. Ceterum de acquisitione Neapolitanæ civilitatis, & ad eam requisitus agunt collega noster Scipio Rovitus in d. pragm. 1. & Novarius in praxi, set. 2. quæst. 39. fatis se conformantes ad ea, quæ nos predicto loco ante ipsos visos tradideramus.

700 Amplia prima predictam octavam conclusionem, ut eodem privilegio gaudent institutores, & negotiorum gestores Neapolitanorum cum convenient, vel convenientur ex negotiis gestis pro Neapolitanis. Ita sentiant Anna singul. 401. & Capiblanicus in pragm. 8. par. 2. num.

Carleval. de Judiciis, Tom. I.

reddi-

701 de Baronibus, & Novarius d. qu. 38. num. 6. Et probatur ex text. in d. l. heres absens, s. apud Laboriem, ff. de judicis, & ibi traditis à Doctoribus, & iis, quæ nos diximus supra, quæst. 4. num. 161. & 162.

702 Amplia secundo, ut eodem privilegio gaudent habitantes Neapolit., etiam si non sint cives Neapolitani. Quod aperte probatur ex verbis ritus 301. ubi notat Caravita n. 5. & explicat ex num. 27. & affirmat num. 30. Grammaticus d. decif. 87. & adjunctio adjecta ad cap. 53. ubi tex- tus, inter capita Regis catholici anni 1505. in lib. privilegiorum fol. 46. vers. nota. Quo differant autem dominici Harrii, seu incolas ab habitatoribus dixi supra, quæst. 1. n. 12. in quo plane lapsi sunt Galluppus in praxi, par. 2. cap. 6. ex num. 64. & Novarius in d. praxi, set. 2. quæst. 39. numer. 24. existimantes non gaudent predicto privilegio, nisi qui per habitationem facta fuerint cives: re enim vera cum hoc privilegium concessum fit habitantibus, illo gaudebit quisquis Neapolit. habitaverit, etiam si civis non sit. Ceterum alii privilegiis, & immunitatibus, quæ civibus sunt concessa gaudent non poterit nisi qui fuerit civis; ut animadverrit idem Caravita d. tit. 301. num. 33. & 34.

703 Amplia tertio, ut eadem privilegio gaudent, etiam 656 exteri ut Hispani, Consiliarii Sac. Consil. aut Præsidentes Camere Summarie, aut Judices Vicarie, aut univer- alium honorem, aut dignitatem adepti in civitate Neapolitana. Ita sentiant Caravita in d. ritu 301. numer. 21. & 23. Novarius in praxi, set. 2. qu. 38. numer. 7. Ratio est, quia iti non solum sunt habitatores in civitate Neapolitana, quod sat is erat ad participandum predictum privilegium, juxta precedentem ampliationem; sed etiam cives, l. Senatores, 11. ff. de Senatoribus, leg. Senatores, 8. C. de incollis, lib. 10. Franciscus Marcus decif. 713. num. 26. part. 2. Patis de Puteo de syndicatu, vers. civilitas offici- lis, cap. 1. & 2. Anna singul. 365. Riccius collect. 269.

704 Amplia quarto, ut eadem privilegio gaudent milites 657 Hispani, qui in eadem civitate stipendia merentur, quoniam & ii ejusdem civitatis Neapolitanæ cives reputan- tur, l. municipi, 23. 8. miles, ff. ad munici, notat Caravita d. rit. 301. n. 22. Anna d. singul. 365. Rovitus in pragm. 1. num. 14. de immunitatib. Neapolit. Murius Surgens in additione ad Marcum Antonium Surgentem de Neapolit. illustrata, lib. 1. ad cap. 16. num. 25. ad versiculos. Magistratus, qui fiscates extorferint pecunias, pagin. 6. versi- cul. hinc est quod id milites, fol. 341. Novarius in sha- pra. xi. set. 2. d. quæst. 38. num. 9.

705 Amplia quinto, ut eadem privilegio gaudent originarii 658 Neapolitani, etiam si alio domicilio transtulerint. Ita statutur in capitulis expeditis Segovia anno 1505. cap. 53. ejusdem libri, fol. 45. quem ritum, & privilegia sepiissime in Sac. Consilio vidimus observari. Notar Caravita in predicto ritu 301. num. 5. Grammaticus decif. 87. in principio, Capycius decif. 59. numer. 1. Francis decif. 382. num. 3. & decif. 415. & ad eas addentes, Ursillus ad Affl. decif. 41. num. 9. & decif. 133. num. 8. Jo. Anton. de Nigris in cap. Regn. pridem, 4. num. 19. Anna singular. 401. Tapia lib. 3. juris Neapolit. rubr. 6. in pragm. 1. ubi de delicto quis debeat conveniri, collega noster Scipio Rovitus in pragmat. 5. num. 3. cod. 17. Capiblanicus in pragmat. 8. par. 1. num. 343. & par. 2. num. 132. de Baronibus, Muscatellus in praxi, lib. 1. p. 2. gloss. competentes, num. 74. & 76. Marcellus Cala de mod. articul. §. 1. gl. 1. num. 93. Riccius collect. 38. & 424. Tartaglia in praxi Magn. Cur. Vicaria, causarum civilium, cap. 2. num. 23. Galluppus in praxi, par. 2. cap. 6. ex num. 61. Novarius in d. praxi, set. 2. quæst. 38. ex num. 1. & ad pragmat. Regn. Neapol. collect. 223. num. 31. & collect. 225. ex num. 6.

706 Limita tamen, ut ampliatio non procedat in civibus 659 Neapolitanis factis per incolatum, & domicilium, aut concessionem, seu privilegium, qui si alio transferant domicilium, amittunt civilitatem, & eam consequentia privilegia, ut statutur in pragm. 2. de immunitatib. Neapolit. ubi Notat Rovitus num. 1. & Petra ad Grammaticum, decif. 103. num. 90.

707 Amplia sexto, ut eodem privilegio gaudent extera, 660 mulier nupta viro Neapolitano. Ratio, quia per matrimonium uxor efficitur de foro viro, & ejus domicilio, ut probatur in l. ultima, s. item rescripta mulierem, ff. ad municipal. & in coll. leg. unica, C. de mulier. & in quo toro, lib. 10. L. ultim. C. de incol. eodem lib. notat Barrol. in d. s. item rescripta mulierem, num. 4. Decius. Jaf, Marianus, & plurimi à me relati, dicit quæst. 2. num. 65. & 66. sequitur Caravita in d. ritu 301. num. 25. Novarius in praxi, set. 2. qu. 38. num. 8. Tartaglia in praxi Magn. Vic. causar. civil. cap. 2. num. 22.

708 Amplia septima, ut Neapolitanii gaudent hoc privilegio, etiam si agant jure cesso, tam ex causa lucrativa, quam oneroſa, dummodo cesso vera sit, non fraudulenta. Idque merito, nam cum per cessionem veram, & non fraudulenta jura cedentia transferantur in cessionatum, & censenda sint eis patrimonium, gaudebit quoad ea cessionarius eisdem privilegiis, quibus gaudent circa reliquias res proprias sui patrimonii. Ita censuit Affl. decif. 74. & ibi Ursillus num. 6. Gaspar Rodericus de annuis

reddi-